

Fyzická bezpečnost

Téma: Normy a legislativa z oblasti fyzické bezpečnosti - zákon č. 412/2005 Sb.

Ing. Kamil Halouzka, Ph.D.

kamil.halouzka@unob.cz

Učební otázky

1. Základní pojmy
2. Projednávání utajovaných informací
3. Ostraha
4. Režimová opatření
5. Technické prostředky
6. Projekt fyzické bezpečnosti

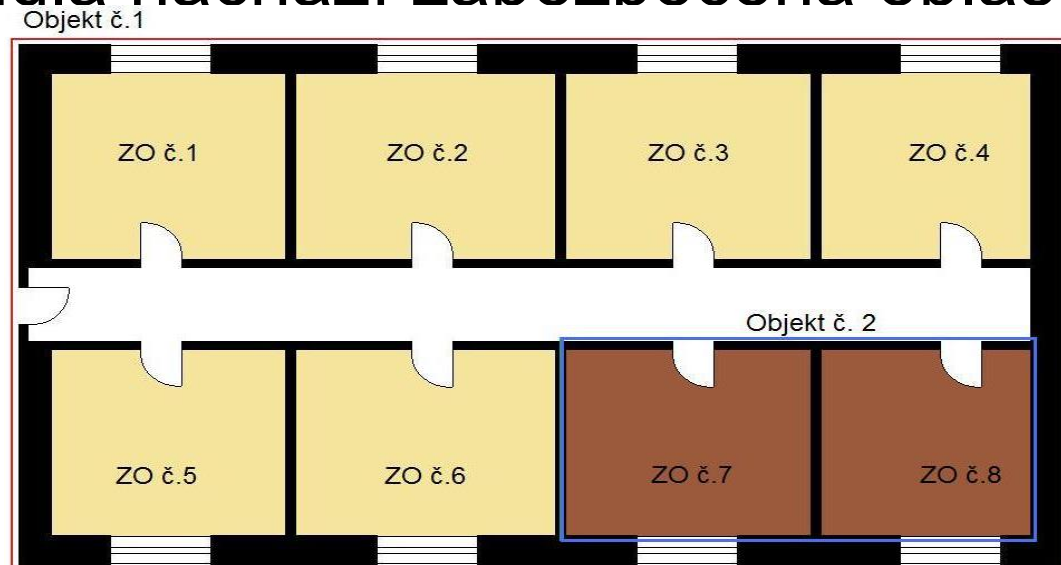
1. Základní pojmy

- **Utajovaná informace:**

- informace v jakékoliv **podobě**,
 - zaznamenaná na jakémkoliv **nosiči**,
 - **označená** v souladu se zákonem 412/2005 Sb.,
 - jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné,
 - je uvedena v seznamu utajovaných informací (SUI).
-
- stupně utajení PT, T, D a V

1. Základní pojmy

- Pro zabezpečení ochrany utajovaných informací v rámci fyzické bezpečnosti se určují **objekty**, **zabezpečené oblasti** a **jednací oblasti**.
- **Objektem** je budova nebo jiný ohraničený prostor, ve kterém se zpravidla nachází zabezpečená oblast nebo jednací oblast.

1. Základní pojmy

- **Zabezpečenou oblastí** je ohraničený prostor v objektu.
- **Jednací oblastí** je ohraničený prostor v objektu. Utajovanou informaci stupně utajení Přísně tajné nebo Tajné lze **pravidelně** projednávat pouze v jednací oblasti.

1. Základní pojmy

- Utajovaná informace se **zpracovává**
 - v zabezpečené oblasti příslušné kategorie nebo vyšší,
 - v objektu příslušné kategorie nebo vyšší, pokud je zajištěno, že k utajované informaci nemá přístup neoprávněná osoba,
 - v odůvodněných případech s písemným souhlasem odpovědné osoby nebo bezpečnostního ředitele v objektu jiné kategorie, než je stupeň utajení zpracovávané utajované informace, pokud je zajištěno, že k utajované informaci nemá přístup neoprávněná osoba, nebo
 - v odůvodněných případech s písemným souhlasem odpovědné osoby nebo bezpečnostního ředitele mimo objekt, pokud je zajištěno, že k utajované informaci nemá přístup neoprávněná osoba.

1. Základní pojmy

- Utajovaná informace se **ukládá v zabezpečené oblasti** příslušné kategorie nebo vyšší a v ní popřípadě v trezoru, uzamykatelné skříni nebo jiné schránce za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem.

1. Základní pojmy

- **Zabezpečené oblasti** se podle nejvyššího stupně utajení utajované informace, která se v nich **ukládá**, a **objekty** se podle nejvyššího stupně utajení utajované informace, která se v nich **zpracovává**, zařazují do kategorií
 - Přísně tajné,
 - Tajné,
 - Důvěrné, nebo
 - Vyhrazené.

1. Základní pojmy

- Zabezpečené oblasti se podle možnosti přístupu k utajované informaci zařazují do **tříd**:
 - **třída I** - vstupem do této oblasti dochází k seznámení s utajovanou informací,
 - **třída II** - vstupem do této oblasti nedochází k seznámení s utajovanou informací.

1. Základní pojmy

- Vstup do zabezpečené oblasti a výstup z ní musí být kontrolovány následujícími opatřeními:
 - **Ostrahou**
 - **Režimovými opatřeními**
 - **Technickými prostředky**
- Neoprávněná osoba může vstoupit pouze do zabezpečené oblasti třídy II, a to s osobou, která má do této oblasti vstup povolen.
- V odůvodněných případech s písemným souhlasem odpovědné osoby nebo jí pověřené osoby lze na dobu nezbytně nutnou **změnit třídu I na třídu II**, pokud je zajištěno, že k utajované informaci nemá přístup neoprávněná osoba.

2. Projednávání UI

- Odpovědná osoba je povinna zajistit, aby v JO nedocházelo k ohrožení nebo úniku projednávaných UI.
- tj. odpovědná osoba je povinna požádat Úřad o provedení kontroly, zda v JO nedochází k nedovolenému použití technických prostředků určených k získávání informací;
- o provedení této kontroly může odpovědná osoba požádat rovněž u zabezpečené oblasti kategorie Tajné nebo Přísně tajné.

2. Projednávání UI

- Vstup do jednací oblasti a výstup z ní musí být kontrolován opatřeními:
 - Ostrahou
 - Režimovými opatřeními
 - Technickými prostředky
- Neoprávněná osoba může vstoupit do jednací oblasti pouze s osobou, která má do této oblasti vstup povolen.

3. Ostraha

- Ostraha se nepřetržitě zajišťuje u objektu, ve kterém se nachází **ZO** kategorie
 - **Přísně tajné**, nejméně 2 osobami u objektu,
 - **Tajné**, nejméně 1 osobou u objektu a 1 další osobou, které poplachové hlášení technických prostředků umožní rychlý zásah, je-li provádění ochrany utajovaných informací narušeno,
 - **Důvěrné**, nejméně 1 osobou, které poplachové hlášení technických prostředků umožní rychlý zásah, je-li provádění ochrany utajovaných informací narušeno.
- U objektu, ve kterém se nachází ZO nejvýše kategorie Vyhrazené, a u objektu bez ZO nebo JO, se ostraha zajišťuje v rozsahu stanoveném odpovědnou osobou.

3. Ostraha

- U objektu, ve kterém se nachází JO, v níž se pravidelně projednávají UI stupně utajení „PT“, se ostraha zajišťuje nejméně 2 osobami u objektu;
- u objektu, ve kterém se nachází JO, v níž se pravidelně projednávají UI stupně utajení „T“, nejméně 1 osobou u objektu a 1 další osobou, které poplachové hlášení technických prostředků umožní rychlý zásah, je-li provádění ochrany utajovaných informací narušeno.

3. Ostraha

- Ostraha se zabezpečuje zaměstnanci orgánu státu, právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, o jejichž objekt jde, příslušníky ozbrojených sil nebo ozbrojených bezpečnostních sborů nebo příslušníky ozbrojených sil cizí moci anebo zaměstnanci bezpečnostní ochranné služby.

4. Režimové opatření

- Režimová opatření stanoví **oprávnění osob a dopravních prostředků** pro vstup a vjezd do objektu, oprávnění osob pro vstup do ZO a JO a **způsob kontroly** těchto oprávnění a dále způsob **manipulace s klíči a identifikačními prostředky**, které se používají pro systémy zabezpečení vstupů a způsob manipulace s technickými prostředky a jejich používání.
- Režimová opatření stanoví též oprávnění při výstupu osob a výjezdu dopravních prostředků z objektu a pro jejich kontrolu, podmínky a způsob kontroly pohybu osob v objektu, ZO a JO a způsob kontroly a vynášení UI z O, ZO a JO.

5. Technické prostředky

- Technickými prostředky jsou zejména
 - mechanické zábranné prostředky,
 - elektrická zámková zařízení a systémy pro kontrolu vstupů,
 - zařízení elektrické zabezpečovací signalizace,
 - speciální televizní systémy,
 - tísňové systémy,
 - zařízení elektrické požární signalizace,
 - zařízení sloužící k vyhledávání nebezpečných látek nebo předmětů,
 - zařízení fyzického ničení nosičů informací,
 - zařízení proti pasivnímu a aktivnímu odposlechu utajované informace.

5. Technické prostředky

- Bodové ohodnocení se přiřazuje certifikovaným technickým prostředkům a odpovědnou osobou nebo jí pověřenou osobou schváleným necertifikovaným technickým prostředkům.

5. Technické prostředky

- **Technické prostředky lze** v případě účasti České republiky v mezinárodním ozbrojeném konfliktu, mezinárodní záchranné nebo humanitární akci, v dalších zahraničních misích, v případě vyhlášení válečného stavu, v případě stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu, v případě zpravodajských operací zpravodajských služeb a při činnostech ozbrojených sil České republiky v rámci vojenského cvičení a praktického vojenského výcviku s vojenskou technikou a vojenskou výzbrojí mimo místa stálé dislokace vojenského útvaru **nahradit zvýšenou ostrahou.**

5. Technické prostředky

- Opatření fyzické bezpečnosti objektu bez ZO nebo JO schvaluje a stanoví odpovědná osoba nebo jí pověřená osoba v projektu fyzické bezpečnosti.
- Hodnocení rizik musí být prováděno **průběžně** a v případě potřeby musí být míra opatření fyzické bezpečnosti upravena.
- Orgán státu, právnická osoba a podnikající fyzická osoba jsou povinni zajistit a pravidelně **ověřovat**, zda použitá opatření fyzické bezpečnosti odpovídají projektu fyzické bezpečnosti a právním předpisům v oblasti ochrany utajovaných informací.

6. Projekt fyzické bezpečnosti

- Projekt fyzické bezpečnosti v případech, kdy se v objektu nacházejí **zabezpečené oblasti kategorie „PT“, „T“ nebo „D“**, obsahuje:
 - určení objektu a zabezpečených oblastí, včetně jejich hranic a určení kategorií a tříd zabezpečených oblastí,
 - vyhodnocení rizik,
 - způsob použití opatření fyzické bezpečnosti,
 - provozní řád objektu a
 - plán zabezpečení objektu a zabezpečených oblastí v krizových situacích.

6. Projekt fyzické bezpečnosti

- Projekt fyzické bezpečnosti v případech, kdy se v objektu nachází **zabezpečená oblast pouze kategorie „V“**, obsahuje:
 - určení objektu a zabezpečených oblastí, včetně jejich hranic a určení kategorií a tříd zabezpečených oblastí a
 - způsob použití opatření fyzické bezpečnosti.

6. Projekt fyzické bezpečnosti

- Projekt fyzické bezpečnosti v případech, kdy se v objektu nachází **jednací oblast**, obsahuje:
 - určení objektu a jednací oblasti, včetně jejich hranic,
 - vyhodnocení rizik,
 - způsob použití opatření fyzické bezpečnosti,
 - provozní řád objektu a
 - plán zabezpečení objektu a jednací oblasti v krizových situacích.

6. Projekt fyzické bezpečnosti

- Projekt fyzické bezpečnosti objektu kategorie „PT“, „T“ nebo „D“ bez ZO nebo JO obsahuje:
 - určení objektu včetně jeho hranic,
 - způsob použití opatření fyzické bezpečnosti,
 - provozní řád objektu a
 - plán zabezpečení objektu v krizových situacích.

6. Projekt fyzické bezpečnosti

- Projekt fyzické bezpečnosti objektu kategorie **Vyhrazené bez zabezpečené oblasti** obsahuje určení objektu včetně jeho hranic.
- Projekt fyzické bezpečnosti se ukládá u odpovědné osoby nebo bezpečnostního ředitele.

Otázky k samostudiu

1. Definujte pojem utajovaná informace.
2. Dle obrázku fiktivního objektu definujte pojmy objekt, zabezpečená oblast a jednací oblast. Určete kategorie a třídy.
3. Jaké jsou opatření fyzické bezpečnosti?
4. Pojednejte o režimových opatřeních.
5. Z jakých bodů se skládá projekt fyzické bezpečnosti?

Literatura

- [1] Zákon č. 412/2005 Sb. o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů